

Капітальні інвестиції у I півріччі 2016 року

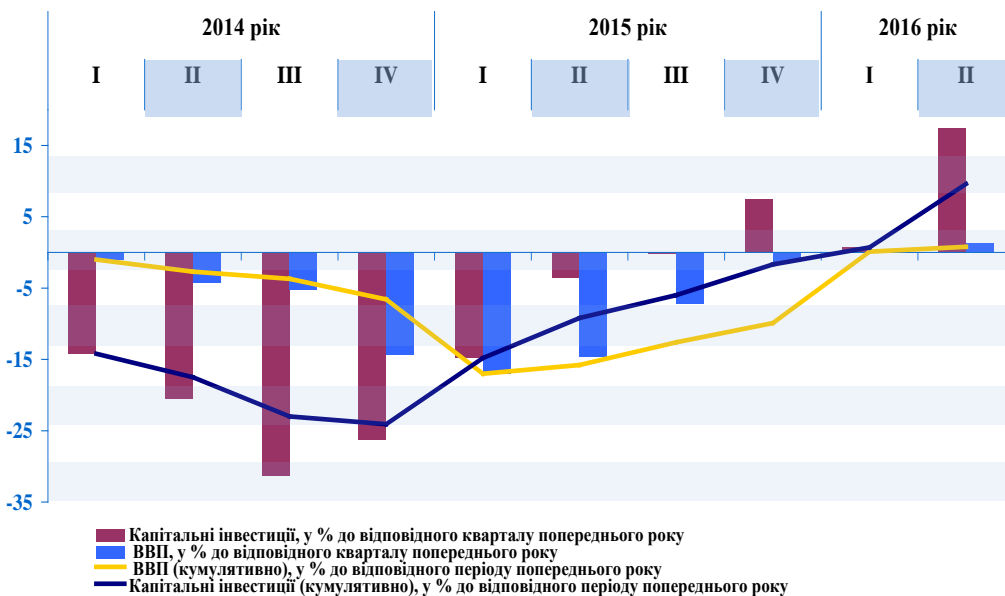
У поточному році в інвестиційній сфері відбулось очікуване посилення позитивних тенденцій, сформованих у IV кварталі 2015 р. після триваючого впродовж 3 років поспіль падіння обсягів капітальних інвестицій. Зростання обсягів капітальних інвестицій прискорилось у II кв. 2016 р. до 17,5% порівняно з відповідним періодом 2015 року (скорочення на 3,6% у II кв. 2015 р. та зростання на 0,7% у I кв. 2016 р., зростання на 7,5% у IV кварталі 2015 р.).

Така висока інвестиційна динаміка у II кв. забезпечила формування позитивної динаміки капітальних інвестицій за підсумком I півр. 2016 р. на рівні 9,6% (скорочення на 9,2% у I півр. 2015 р.).

Зростання капітальних інвестицій стало наслідком пожвавлення інвестиційної активності суб'єктів економічної діяльності в умовах збереження відносної макрофінансової стабільності, нарощування обсягів виробництва, продовження процесів реформування економіки, а також дії статистичного фактору.

«Позитивна динаміка капітальних інвестицій у I півр. 2016 року стала наслідком пожвавлення інвестиційної активності суб'єктів економіки та дії статистичного фактору»

Рис. 1. Динаміка освоєних капітальних інвестицій та ВВП, %

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

Позитивна динаміка капітальних інвестицій у I півр. 2016 року формувалася під впливом:

покращення фінансового становища підприємств, переважно, на тлі зменшення збитковості їх діяльності, що позитивно впливало на формування інвестиційних потоків за рахунок власних коштів підприємств, які є ключовим джерелом фінансування інвестицій (72,2% у структурі капінвестицій у I півр. 2016 р.),

Довідково. За підсумком I півр. 2016 року, вперше з 2013 року, в економіці було сформовано позитивний фінансовий результат діяльності підприємств на рівні 62,9 млрд. грн. проти “-” 224,5 млрд. грн. у I півр. 2015 р. за рахунок, переважно, динамічного скорочення рівня отриманих підприємствами збитків (у 3,2 раза порівняно з I півр. 2015 р.). При цьому, позитивний фінансовий результат за II кв. 2016 р., за розрахунками Мінекономрозвитку, склав 121,5 млрд. грн.

зростання довіри інвесторів та нарощення притоку прямих іноземних інвестицій,

Довідково. Наприкінці 2015 року ряд міжнародних рейтингових агентств, зокрема (Standard & Poor's, Fitch, Moody's) підвищили суверенні рейтинги України. Також у січні 2016 р. рейтинг України до рівня «ССС-» за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті підвищило агентство

«активізація діяльності інвесторів відбувається в умовах збереження відносної макрофінансової стабільності, пожвавлення виробничої діяльності, продовження процесів реформування економіки»

Rating and Investment Information, Inc. (R&I). Впродовж травня-липня 2016 р. Standard & Poor's та Fitch підтвердили встановлені ними кредитні рейтинги України.

Чистий притік прямих іноземних інвестицій за даними платіжного балансу у I півр. 2016 р. становив 2 млрд. дол. США проти 1,3 млрд. дол. США у I півр. 2015р.

зростання фінансових можливостей населення, що сприяло, зокрема, відновленню позитивної динаміки у житловому будівництві,

Довідково. Реальна заробітна плата у I півр. 2016 року зросла на 6,1% проти скорочення на 6,8% у I кв. 2016 р. та на 23,9% у I півр. 2015 р.

Обсяги виконаних будівельних робіт у житловому будівництві зросли на 12,5% у I півр. 2016 р. проти скорочення на 4,1% у I півр. 2015 р.

збільшення державної інвестиційної підтримки,

Довідково. У I півр. 2016 р. порівняно з відповідним періодом 2015 р. обсяг капітальних видатків зведеного бюджету зріс на 5,7% та становив 13 млрд. грн. (скорочення на 38,7% у I кв. 2016 р. та зростання на 16,4% у I півр. 2015 р.). В той же час, такий рівень видатків у I півр. 2016 р. складає лише 3,7% загального обсягу видатків зведеного бюджету.

ефект низької статистичної бази, сформованої минулого року.

В той же час негативний вплив на розвиток інвестиційних процесів продовжувала чинити **низька активність на ринку кредитування** (обсяг кредитів наданих корпоративному сектору у національній валюті на кінець червня 2016 р. порівняно з кінцем 2015 р. скоротився на 1,1%, в іноземній валюті у доларовому еквіваленті – на 4,7 %).

Табл. 1. Структура капітальних інвестицій за джерелами фінансування, % до загального обсягу

	I півр. 2015 р.	I півр. 2016 р.
кошти бюджету	3,0	3,9
власні кошти підприємств	69,3	72,2
кредити банків інших позик	10,2	8,1
кошти іноземних інвесторів	4,1	3,7
кошти населення на будівництво житла	10,7	10
інші джерела фінансування	2,7	2,1

Джерело. ДСС

«основне джерело фінансування інвестицій – власні кошти підприємств, при цьому роль бюджетних коштів, кредитів та коштів іноземних інвесторів залишається незначною»

За видами економічної діяльності.

Зростання обсягів освоєних капітальних інвестицій спостерігалось у більшості агрегованих видів економічної та промислової діяльності.

Високі темпи зростання окремих видів діяльності формувалися під впливом сформованої минулорічної низької бази порівняння (операції з нерухомим майном, виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції, водопостачання; каналізація, поводження з відходами, оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів).

Скорочення обсягів капітальних інвестицій в окремих видах діяльності також було зумовлено, зокрема, дією статистичного фактору в умовах високої позитивної динаміки освоєння капітальних інвестицій в цих видах діяльності за підсумком I півріччя 2015 року (інформація та телекомунікації; мистецтво, спорт, розваги та відпочинок, деревообробна промисловість).

«позитивна динаміка капітальних інвестицій спостерігалась у більшості агрегованих видів економічної та промислової діяльності»

Негативна динаміка капітальних інвестицій у металургійній та хімічній

галузях пов'язана, зокрема, із збереженням складного фінансового становища на фоні низької динаміки світових цін та зростання витратності виробництва (негативний фінансовий результат даних галузей становив 4 млрд. грн. та 3,3 млрд. грн. відповідно у I півр. 2016 р.) в умовах формування інвестиційних потоків в цих видах діяльності майже повністю за рахунок власних коштів підприємств (на 99,1% та 97,8% відповідно у 2015 р.).

Рис. 2. ТОП-10 найвищих темпів зростання освоєних капітальних інвестицій за галузями економіки, %

Рис. 3. ТОП-10 найбільших темпів скорочення освоєних капітальних інвестицій за галузями економіки, %

«серед видів економічної діяльності найбільший позитивний внесок до загального зростання капінвестицій у I півр. 2016 р. забезпечило сільське, лісове та рибне господарство (6,9 в.п.), а найбільший від'ємний внесок – інформація та телекомунікації («-» 9,6 в.п.)»

У регіональному розрізі більшість регіонів продемонструвала позитивну динаміку освоєння інвестицій (22 регіони), тоді як у I півріччі 2015 року майже така ж кількість регіонів відчувала їх скорочення (19 регіонів).

Високі темпи освоєння інвестицій у Миколаївській області зумовлені, зокрема відкриттям виробничо-перевантажувального комплексу американської компанії «Бунге» у Миколаївському морському порту.

Довідково. У червні 2016 р. на території Миколаївського морського порту компанія «BUNGE Україна» відкрила сучасний виробничо-перевантажувальний комплекс з інвестиціями в розмірі 180 млн. дол. США. Інфраструктура виробничо-перевантажувального комплексу включає завод з виробництва рослинної олії, олійний термінал і розширені потужності зернового терміналу, побудованого у 2011 р. Сумарна вартість обох проектів становить 280 млн. дол. США. (за інформацією <http://agropolit.com/>).

«більшість регіонів продемонструвала зростання обсягів освоєних капінвестицій»

Позитивна динаміка капітальних інвестицій в Донецькій та Луганській

областях (зростання на рівні 24,6% та 18,5%) сформувалася, зокрема на тлі дії фактору статистичної бази, що склалася в умовах вкрай низької інвестиційної активності в цих регіонах впродовж останніх 2 років.

«зростання обсягів капітальних інвестицій у Донецькій та Луганській областях забезпечило додатний внесок до загального показника у I півр. 2016 р. на рівні 0,8 в.п.»

Табл. 2. Регіональний розріз, %, в/п

	«Лідери зростання»				«Найбільше падіння»		
	Приріст у I півр. 2016р, %	Частка у структурі, у I півр. 2015р., %	Внесок, в.п.		Скорочення у I півр. 2016р, %	Частка у структурі, у I півр. 2015р., %	Внесок, в.п.
Миколаївська обл.	105,9	2,1	2,2	м. Київ	-20,8	40	-8,3
Херсонська обл.	101,5	0,8	0,8	Закарпатська обл.	-13	1,3	-0,2
Полтавська обл.	62,2	2,8	1,7	Волинська обл.	-12,1	2,7	-0,3
Черкаська обл..	59,5	1,4	0,8				
Кіровоградська обл.	57,5	1,3	0,7				

Джерело. ДСС

Очікування.

Збереження відносної макрофінансової стабільності, зростання фінансових можливостей підприємств та населення підтримуватимуть позитивну динаміку інвестиційного розвитку за підсумком 2016 р.

В той же час низька кредитна активність та все ще низька інвестиційна привабливість стримуватимуть активне відновлення інвестиційної діяльності.

Разом з тим існує ряд ризиків, реалізація яких є загрозою подальшому відновленню інвестиційних процесів у 2016 р. Серед них, зокрема, активізація військових дій на сході країни, недоотримання кредитних коштів МВФ та іншої макрофінансової допомоги, що спонукатиме інвесторів до зайняття вичікувальної позиції.

«збереження відносної макрофінансової стабільності, зростання фінансових можливостей підприємств та населення підтримуватимуть позитивну динаміку інвестиційного розвитку за підсумком 2016 р.»